

1001/6

1934

НАША РЕПУБ
РАДІ
ЛИШЕ В РАД
СРІМ СОЦІАЛІСТИЧНОГО БУДІВН

НА ЗМІНУ ЙДЕМО!

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ

НА 1929 РІК НА ДВОХТИЖНЕВУ ІЛЮСТРОВАНУ

„ЛІТЕРАТУРНУ ГАЗЕТУ“—

ОРГАН ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СПІЛКИ ПРОЛЕТАРСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ (ВУСПС)

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА“— висвітлює питання в історії і практики культурної революції, питання ідеологічної боротьби в мистецтві й літературі— висвітлюючи всі явища нашої літературної дійсності з марксистського погляду.

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА“ дає марксистську критичну оцінку поточним фактам і явищам мистецтва (література, театр, кіно, малярство)

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА“— знайомить читача з теоретичними і художніми новинами пролетарської літератури і містить широкую інформацію про літературно-мистецьке життя України, Союзу й закордону.

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА“— висвітлює всі позитивні й негативні сторони побуту нашого культурно-громадського життя.

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА“— містить поезію, оповідання, критичні теоретичні статті, огляди літературного й культурного мистецького життя, репродукції картин, фотографії, шаржі, карикатури, пародії то-що.

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА“— необхідний порадник кожного активіста, учителя, бібліотекаря, учнівської молоди.

Кожна школа й бібліотека, кожний робітничий клуб і сельбуд, кожна консекція мусять передплачувати й поширювати „ЛІТЕРАТУРНУ ГАЗЕТУ“

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА“— найлешевше масове видання на Україні (4 друк. аркуші на місяць за 20 коп.). 1929 року „ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА“ виходитиме на 8 стор. газетного формату.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ: на рік 2 крб., на півроку 1 крб., на 3 місяці—60 коп., на місяць 20 коп.

ПЕРЕДПЛАТУ НАДСИЛАТИ: Київ, вул. К. Маркса № 2, Державне Видавництво України, „Літературна Газета“.

ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЮТЬ по всіх філіях Державного Видавництва України.

Зубная паста Хлородонт

прекрасно освежающая мятная зубная паста в тубах.

Зубной порошок Хлородонт

прекрасно действующий мятный зубн. порошок в жестяках и пакетах.

Зубной элексир Хлородонт

прекрасный ароматный зубной элексир в флаконах.

Германское Концессионное Предприятие Лаборатория Лео Дрезден Москва, Ольховская 14.

№ 5

3-го лютого
1929 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

фото „Ратау“

З горки

Назарок

Новелетка Білої Кривиці

Назарку 10 років. Хоч він у третій групі трудової, але часто міркує, що вже б можна з піонерів у колесомальці перевестись.

Він часто встріє в гурт старих робітників в сахарні, бо любить послухати гутірку. Але як послухати? Не то що якийсь там слесарів Гришка, або кочегарів Омелько — причаївшись, з роздзявленим від дивовижі ротом. Ні, послухати з розважним виглядом, ніби все це звичайне, тобі відоме й цілком зрозуміле. А то й своє слово вставиць. Це—коли його з сусідів примітить. шальопне по ягоді і скаже: „ну, що Назарок?“

Тоді він і своє вествить, як і дорослі розважливо, серйозно. До кооперації привели багато оріхів і таких і волоськи. Мати посилала його за сіллю, так соли не мав, а оріхів багато, і які добрі. А Омелька багько дуже побив, що не слухняний. До них учора з ярмарку заїжджав родич з хутора. Батько дуже напився самогону, а сьогодні став посилати Омелька до фершала, щоб той дав „освобождение“. Мені, каже, Мартин Калістратович завше дасть. Як приїде зима, то хто-хто. а вже Мартин Калістратович не мерзне. А Омелько прийшов, та каже, що не дає. Батько дуже побив його попружкою.

Та хіба мало, що він може розказати цікавого?.

Сусіди уважають його хоч і розбишакою, але розумним хлопцем. Та й що то за розбишака? — що йдучи ото з школи посачить кому квітку під око? Так і йому ж самому іноді так насадять, що ні сісти, ні встати. Лише, що він уміє якось лице заховати. А в боках та в спині, то так шпигає, н-би там дереза росте. Ота дереза, що на рові директорового саду.

В школі він завше призвідця. Коли треба приставити Чемберлена, то хто ж його приставить, як не Назарок? З приліпленим до одного ока круглим папірцем, як у стінгазеті „Цукерка“, що висить ще з зими у завкомі. Назарок навіть ту картинку видрав з „Цукерки“, щоб завше мати перед очима. А хлопці поправляють спочатку, поки ліга націй не „посариться“. Заберуться собі під мойку і розсядуться на засідання ліги націй. Чемберлен командує цю перерву. У кого хлб, у ко о сало—вже не прозиває. Але як придушить уже дуже кого, тоді лга націй „свариться“, чисто як в „Цукерці“. Найбільший союзник Чемберлена — це са-

довників Роман, він завше грає „Хранцію“. Але у нього завше яблука, а він скупий. Вже як він прийме бік інших держа, тоді попадає Чемберлену. Але Чемберлен хитрий—інших ціля під очі, а сам закривається спиною та плечима.

ДО ФАШИСТСЬКОГО ПЕРЕВОРУ В ПІВДЕНСЛАВІЇ

Новий прем'єр та міністр внутрішніх справ генерал Петро Минкович

Ото тільки й розбишака! Іноді, гавчючись одне за одним, прожогом влетіть якась мала держава з першої групи. Тоді вже так облікують, що потім лише позрає здалека на другий раз. А мати та малої держави вже й перестріває Назарок з школи, або жалеться його матері.

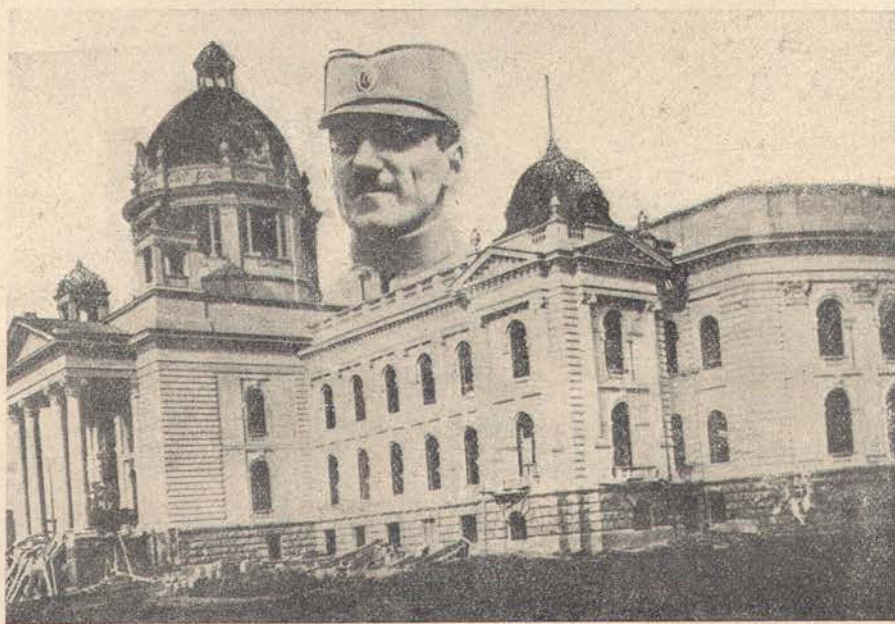
А ото як грали в Чайзуліна та Чайкайші. Назарок — Чайзулін, а Чайкайші — Роман. А всі останні китайці. Огоді було Бились аж три перерви. Аж поки одне що йому вілняли голову, хоч у нього крива чабаніла лише з носа, побіг помитись біля дїжечки з водою, його забачив учитель. Роспитав та прибіг за мойку на бойовищі. Дозго розтягував китайців, що вцепились за коси. Мабуть хтось садонув і його, бнарешті дуже розсердився, та став кричати „що за груба манера!“ А відсапавшись відійшовши трохи, сказав: „Ну, ось я, білшовик, помирю вас. Зараз же мені в комітет—станете ви всі мені під стінку“.

Або ще ото як прийжджав з міста якийсь товариш до „ячейки“. Коли вже той приїде до „ячейки“, то двері бувають зачинені, а біля них дід Сафон. Цікаво поспити! Назарок почує, — й зараз туди, пощо нікого немає, та під лавку. Ото висидивши усе й тоді, як та „опазіція“ „ціка“ розмовляє, і як її ту опазіцію заповбили. Резолюціями, аж трещить.

І, мене б чорта побили! Не поб'як. Значить не вийде—нехай „опазіцію“ гра прикащиків Юлік, та й греба ж, щоб яв був. Але не зуміє стерво, лише спортити

Треба щоб Роман поміг. Тільки ж і — побачить, що „ціка“, зразу ж дасть заяву. І та не зуміли. Саме пришлося гра „ціка“ і „опазіція“. А було таки тязь вато.

Та що там розбишака?! То баба на ринку найбільш дивить. Як зустрієся з матір'ю, то завжди й починає — ро бишака ж в те Палаажко, росте. Поборкуй, дочко, не мале. То вона та що у неї те літо хтось малину обніс. А туди вліз, так там тої малини, зовказна скільки і зашадось уже. А отримав баба Матка листа від сина, що „видвиженцемісто завком призначив, то куди ж поїхав, як не до Назар

Будинок скупщини (південно-славський парламент), зверху—портрет короля Олександра

Прочитай, голубок, бо мене хоч і гонили у „лихрепу“, а читати все рівно не навчили. Та й слова все якісь кумедні, не такі. А для Назарка, хоч би що. Все зрозуміле. Призначили Гаурилу на должность у „видвиженці“ до „Камхоза“. Це от як би й при заводі є „савхоз“. І тут теж недавно призначили „видвиженцем“ чередникового Панаса. Це, значить, должность така. Коли раніш біля волів ходив, а потім на должность призначають. Це должность легка. А гроші, як і всі одержують. Він часто вираховує Панасові берковці на зборі, бо той, хоч у лікнеп теж ходив, але лише втроху в умі може: Він, Назарок, не схоче, щоб його призначили видвиженцем — для нього це дуже легко. От конторщик — друге діло.

Та тільки дурна ж вона, баба Маринка — отакого простого так не зрозумів, а сама все на щось незрозуміле перевертає. Та слава ж богу, каже, що й мій же син у пани вийшов. Не як же й нам у наймах бути. От тут уже Назарку незрозуміло Видвиженцем призначили, а баба Маринка про якихось панів каже. Виходить видвиженці це панями називаються.

От і на уроках у школі то Назарок перший. Учителя називають сердитись на Назарка перестав. А що то таке радянська влада? То вже Назарок як почне, то інші лише слухають, та заздрісно позіхають. А учитель лише підтакує.

Що таке змичка — теж знає. От як поз'їжджається ярмарок, та просять дядьки дорого за картоплю, або боршно, то зараз робиться змичка. Робочі заводу, частіш усього ті, що в завкомі, бо вони більше всієї знають, стануть зараз же усовіщати. Що ж це ви, товариші, так так, совєцька власть змичку робить, а ви он як. А найбільше сапожник, кривий Оврам. Він продасть чоботи, а потім картоплю купує. І божиться й хреститься, що й він на чоботях багато уступив. Ну й дядьки уступають. Не роз'їхаться ж їм по домах, бо яка ж тоді змичка буде.

Про міжнародне становище теж розкаже Назарок. Та що розкаже? Скільки раз вони з нього грали. Зберуться й обміркують напад на радянську владу. Та тільки от щось буржуазія та капіталісти у Назарка не виходять. Вже як примірявся, як продумував Назарок, щоб буржуазія та була зрозуміла — не придуває, не виходить. Все зрозуміло. І радянська влада, і змичка, і кооперація на що, і між-

народне становище — так взагалі понятно, а от буржуазія капіталісти — не зрозуміло. Воно власне й зрозуміло — це воєроги радянської влади. А от які вони власне, що вони роблять, на яких должностях? Ог і баба Маринка, та й інші теж про незрозумілих панів говорять. Учителя казав, що пани й буржуазія — то все одно. Так хіба ж усю буржуазію у видвиженці призначають? А от у газетах буржуазія, так не така, як видвиженці. Така гладка та пиката. Скорше б як отой, що прийжджав у осени в завод до директора аж з Харкова, кажуть. Так той трохи похожий на буржуазію. Коли були збори, то вчилились буліза „производительность“ праці. Так хіба ж і буржуазія за „производительность“ праці?

Кажуть, що в са арні у „савхозі“ теж був пан. От як би директор оце. Та його не злюбали і вигнали. А от цього директора хіба мало лаються, а й не виженуть. Коли панів виганяли, всі вони, кажуть, зібралися вкуп з буржуазією і стали воювати з радянською владою. Він ледве-ледве пригадає, що тоді дуже стріляли з гармат. Він навіть певний, що бачив, як везли ті гармати. Щось йому іноді, як загремить гр м, в очах ніби коні ввижаються, щось немов тягнуть. Чи то може з ік ни, де Ілля на класниці їде. Так ні ж, йому не такі коні ввижаються.

А вже як з рушниці стріляла, так Назарок достоїменно бачив. До голови притулить, а з його огонь блискає, а потім дим розсходиться. Та тільки як так стріляли, то більш нічого не видно було. А от раз — Назарок це добре пам'ятає — і не видно було як стріляли, а падало багато людей по дорозі, і була кров. Потім мати як боженька схопила його з вікна.

Та як воно воювали, то Назарок розумів. От як і тепер у стрілковому гуртку робітники готуються панів та буржуазію бити. Кожну неділю збираються під муром і стріляють. Хлопці поблизу — теж. Тільки що у них рушниці дерев'яні. Ну, та все рівно в буржуазію можна і так поцілити.

Так от же ні одного пана, ні одної буржуазії ніде немає, хоч би побачити. Коли то вони прийдуть? А цікаво. А то все знає, а от що воно таке пани та буржуазія, то й не знає. Аж досадно.

Кажуть ще, як був пан в сахарні, то бив людей здорово. Як воно так? Ну зараз би в завком. Ось цей директор, то не то що вдарить, а лише скаже що, то ва-

ПРОТИ РЕЛІГІЙНОГО ДУРМАНУ

фото „Ратан“

Незаможник с. Харловка, на Дніпропетровщині, щоб позбавитися попівських візитів, вивісив на заборі свого двора плаката

ДО ПЕРЕВИБОРІВ РАД

Бакінська делегація жінок у Миській Раді

раз же завкомом лякають. А то, кажуть, бив і, як хотів, розщитував. Он розщитав директор ото зимою, так що йому тоді в завкомі Мирон, що з одним оком, вичитував. Я, каже, за „совецьку власть“ борюся, можна сказати, око загубив, а ви мене розщитуєте. А то — й до завкому не звертались. Дивно й не зрозуміло. Або б до міліції та в райвик. Ото на ярмарку бачив Назарок, як один з „савхоза“ сунув дядька, — яке піднялось! Та не один, а ціла купа, скільки лише поміститься біля одного — трясуть за петельки та дають товканів, аж посинів той. Коли б не міліція, хто зна, що й було би з тим. А то бив, а ті й до міліції не кричали.

Кажуть, що в панів грошей було видимо-невидимо. Ото дивно. Хто їм такі должности давав? По якому ж то вони розряду одержували? Он директор, кажуть, по найвищому розряду одержує, та й то в „коопирації“ все в борг бере. Цікаво, що тоді ті пани купували в „коопирації“? Мабуть усе оріхи та цукерки.

А он у людей то, кажуть, землі тоді зовсім не було, вся була панська. А до „кавиде“ мабуть ніхто й не звертався. Чудні якісь люде були. Кажуть, засів, бувало, пан, буряком, чи й хлібом, а людям нічого не дає. А от у тому році „савхоз“ хотів був засіяти на прирізці буряком. Яка бійка піднялась. Не то що кавиде, а з округи приїжджали мирити. Приказували й просили, а таки не дали засіяти „савхозу“.

Якісь незрозумілі ті пани були, та й люде якісь дивні. Не уміли куди треба звернутись, мабуть.

Он тоді в школі так, кажуть, били. Комсомолец Унуфрий розскажує. Ану вдарить нехай без комітета учитель? Та що

було у тому році? Якось не видержав учитель, сівнув за руку Володьку, не дїдався, поки комітет збереться. Ну й було в Аж просився. Більше, каже, без комітета ні пхну, ні під стїну не поставлю. Що тоді були то за комітети?

Досадно — все знаєш, все розумієш, а от що то воно за пани були, то так, як по совісті сказати, то й не знаєш добре.

Вже скільки силиться Назарок, напружує уяву, щоб вона змалювала йому отого химерного пана. Лише приїде хто округи, чи так сторонній, бїжить Назарок обдивляється.

Коли появляється у нього підозріння, він оглядається кругом, бажаючи лише самому відкрити цей знаменитий винахід, влучає момент і таємниче питає: скажіть, чи ви часом не пани будете?

І все ж ніколи не отримує Назарок бажаної відповіді. Он сміються весело й підбадьорюють Назарка по плечу чи по ягоди інші морщаться і сердяться. А то нераз було, що подорожні теж оглянуться навкруги, чи нікого немає, і таке скаже, за його дїтком так би притяг, що жарко б йому стало.

Ото люде. Його по доброму питають, а він лається.

Бо справді-ж, як досадно! Все знаєш, про все можеш розказати, а от коли до панів дійдеш, то становиться темно і незрозуміло.

І часто, прокидаючись, згадує Назарок, чи хоч не присниться може йому який пан, чи буржуазія.

Але горіхи — снились, гра в китайців — снілась, комдітснися, завком снівся, Чемберлен, отой з папірцем — снівся, а пани та буржуазія — ні, не снітається!

В ДЕНЬ П'ЯТИРІЧЧЯ

фото А. Орлова

... В день п'ятиріччя смерті Леніна — курси окр.жних партробітників ЦК КП(б)У влаштували надзвичайний вечір-концерт що тривав по всій Україні. Мета концерту — подати обличчя Леніна в музично-художньому розрізі. Одночасно там улаштували прекрасну виставку. Велетенська кімната курсів була вбрана червоною тканиною, тут і там — гасла. Вздвож — шість вітрів. Перший розділ — „Про Леніна“, другий — „Ленін та партія“, третій — журнали „Іскра“, „Вперед“, „Новая Жизнь“ та інші, четвертий — „Ленін в мистецтві“, п'ятий — „За Леніновим шляхом“, шостий — різні схеми, от як розвитку і динаміки зросту партії то-що. Треба підкреслити, що виставка справді вдало зроблена і заслуговує на увагу. Всі курсанти цілими днями розглядали виставку й намагаються розібратися не тільки в тому, що написав Ленін — вони намагаються розібратися в обличчі Леніна й його великій ролі в нашому сучасному й майбутньому житті.

ДО ПЕРЕВИБОРІВ СІЛЬРАД НА ХАРКІВЩИНІ

Жінки читають наказа новій сільраді

БІЛОВОДСЬКЕ СЕЛЯНСЬКЕ ПОВСТАННЯ

(Спогади учасника)

УКРАЇНСЬКЕ село за часи гетьманщини переживало надзвичайно тяжку годину. Бідняцькі господарства зовсім не мали реманенту та худоби. Зможна часина села експлуатувала бідноту, а тут ще на шию селянина німці сіли новим ярмом. Ог „правила“, що було заведено німецьким командуванням:

Правила

О поставке в клад Старобельского земства фуража и продовольственных запасов для Германских и Украинских Войск. „Все лица, воспользовавшиеся землем в 1918 году, как-то: сами владельцы, засеявшие землю, скосившие сено или пасущие скот, арендаторы и лица, самовольно, захватившие землю для посева, сенокосения или для погаса скота, с каждой десятины находящейся в их пользовании земли должны поставить: 1) 1 пуд сена, 2) полпуда соломы, 3) полпуда разного рода зерна (в том числе обязательно должно быть 5 ф. чистой пшеницы), 4) 3 яйца, 5) 1 ф. коровьего масла. 6) 5 копеек для покупки разного рода зелени: кап-сты, бурака, картофля и т. д.“

Газета „Старобельская жизнь“ за 21/IX-18 г. № 35.

Під той час ціни на хліб та на продукти були дуже високі, а саме: 1 пуд борошна коштував 25—30 крб., пуд пшениці—коштував 15—20 крб., між тим, німецьке командування платило за 1 пуд пшениці 2 марки (1 р. 50 к.), а за пуд вівса платило одну марку. Були такі випадки, що й зовсім за взятє не вплачувалось. Крім того часто доводилося для німців давати підводи для доставки продуктів та фуражу.

Не давати або не повинуватись німцям було не можна, бо німці ставили питання так: коли хто не дав, або не повинувється, то значить більшовик. А коли більшовик, то значить арешт.

Денедє виникали заворушення проти німців. В одному селі було забито одного німецького салдата, за якого німці розстріляли 7 чоловік селян. В Біловодському теж було розстріляно 2 селян. Приговори виконувалися день на очах селянства.

Влітку 1918 року в м. Біловодському організується підпільна партійна організація. Склад цієї організації був чисто селянський, туди входили селяне бідняки та салдати, що поверталися з фронту. Підпільна організація мала зв'язок з Луганською партійною організацією, в останню була зв'язана з обласною комуністичною організацією — Харковом, через свого уповноваженого. До складу Біловодської підпільної організації входили такі товариші:

1) Білик Мик. Фед., голова (нині покійний, помер у 1926 р.), 2) Дяченко Ол. Ів., 3) Кузютов Ф., 4) Гайворонський Петрс, 5) Нижник П., 6) Пономаренко М., 7) Ткаченко, 8) Дегтарев Ф. та багато інших.

Одержавши завдання від 2 Всеукр. з'їзду партії, ріжну літературу, відозви то-що, підпільна організація дістала

шапірограф і почала розповсюджувати відозви та прокламації як до німецьких салдат (на німецькій мові), так і до населення залишили Біловодськ. На початку листопада 1918 року німці

Партійна організація зібравшись у Миколаївській школі з червоними прапорами виступила до центру Біловодська.

Обеззброїла варту, що почала було ступати в демонстрацію, улаштувала мітинг, в якому було організовано ВРСК. В демонстрації взяло участь понад 12 000 населення. Організувавши Воєнно-Революційний Виконавчий Комітет, комуністична організація вступила до організації влади рад. Але це

Голова підпільної організації
т. М. Білик

не вдалося тому, що зі ст. Герткової Краснов надіслав 12 кінний козачий полк та офіцерську дружину кільк стю біля 500 чоловік. Почалися розшуки та арешти членів підпільної організації, організаторів повстання. Підпільна організація в цей час перебралась в село Борівське, недалеко від Старобільська. А тим часом полковник Кривов домагався видати йому організаторів повстання—„або видайте нам більшовиків, або ми накладемо на вас 1.000.000 крб. контрибуції“ — говорило біле командування, виступаючи на селянських сходах. З наказу генерала Краснова було оголошено мобілізацію 6 років, на яку майже ніхто не з'являвся. Тоді полковник Кривов скликав селянський сход у дворі волосної управи, де пропонує селянам видати йому на службу своїх синів для боротьби з більшовиками, загрожуючи арештами, розстрілом та контрибуцією. Але Біловодське селянство не тільки не злякалося, а й візь розігнало комісію, що сідала в будинку волосної управи, трохи не забила лікаря й доду прийомної комісії, зірвав полковника Кривова погроз полковник врятувався лише тим, що утік рікою. Повстанці рибали склеп, з якого забрали рибницю та набої, обеззброїли заків, які були в центрі, забили кулемети і в мить розліяся по хатах.

Це трапилося 22 го грудня 1918 р.

Козаки, що розміщались в інших вулицях Біловодська, організувавшись, пішли шукати організаторів повстання. В перші ніч було заарештовано біля 50 чоловік селян, з яких тут було розстріляно біля 20 чоловік.

т. Гриздько Ткаченко

т. Ол. Дяченко

т. В. Козюменський

т. Ф. Ткаченко

Кожної ночі, а кожним днем арешти все збільшувались. Спати не можна було. Ховались по клунях та по хлівах. У клунях, де збиралися купки селян, ставилося питання: Що ж далі. Над Біловодським населенням панував білий терор, не припинялися арешти та розстріли. Вихід був один: повстати.

26-го грудня виникло 2-ге біловодське селянське повстання. Масові арешти та розстріли кладуть край терпінню селянства. Селяне озброювались чим попало: вилами,

Козаки намагалися злетіти, але офіцери не зважалися. Деякі козаки почали вибігати із будинка, але повстанці засипали їх градом куль і вони падали, як снопи од вітру.

Чотири дні та чотири ночі повстанці осаждали козаків у будинку Дугіна.

Їх визволив „генерал губернатор“ Хиць-Халауров, який через Біловодськ відступав із Старобільська, та загін козаків, яких прислав Краснов зі станції Герткової на виручку „своїх братів“.

К. Казюкалов

т. П. Гайворонський

Озброєні повстанці

рамами то що. Підчас повстання біля 200 козаків було обеззброєно повстанцями. Чоловік було пущено під демонстрації; частина загинула у вогні 3-х будинків, в яких заховалися козаки.

Було спалено будинки таких купців: Козюкова, Мітченко та Мішованова, в яких було у вогні 40 будинків козаків. Значна кількість козаків та офіцерів кідькістю чоловік засіла в будинку Дугіна. Повстанці зламали цей будинок через пожежний канал спиртом і газом, який соломчу, але нічого не брало.

Догорі та гарячі язички вогневого пламеню влізали через вікна в будинок, наповнюючи димом кімнати та підвали. Козаки кидались із одного кутка будинку в інший, кидались як голодні розлютовані звірі, перелізаючи на даху вогонь голодних животях. Нема нічого дивного, що серед козаків та офіцерів виникло заворушення. Становище „героїв“ було надзвичайно трагічне.

повстання було забито козаками біля 500 чоловік селян та було поранено 220 чоловіка,—серед них були старі, жінки та діти.

Так десять років тому назад повстало Біловодське селянство проти банд Краснова.

Ф. В. Ткаченко

ЗАЛІЗО З ДНА МОРСЬКОГО

Вони відгукнулися на заклик промислового революційного руху, що потрібні наші сили для ліквідації сировинної кризи. Дво морське, поблизу порту, розбито уламками заліза, що мають у собі залізо та інших металів. Склади й звернули морські, щоб залізо нашу промисловість металосировини. На фоні пошкодженого заліза з етапів морських ванн, заліза уламки, заліза в два Севастопольській буллі.

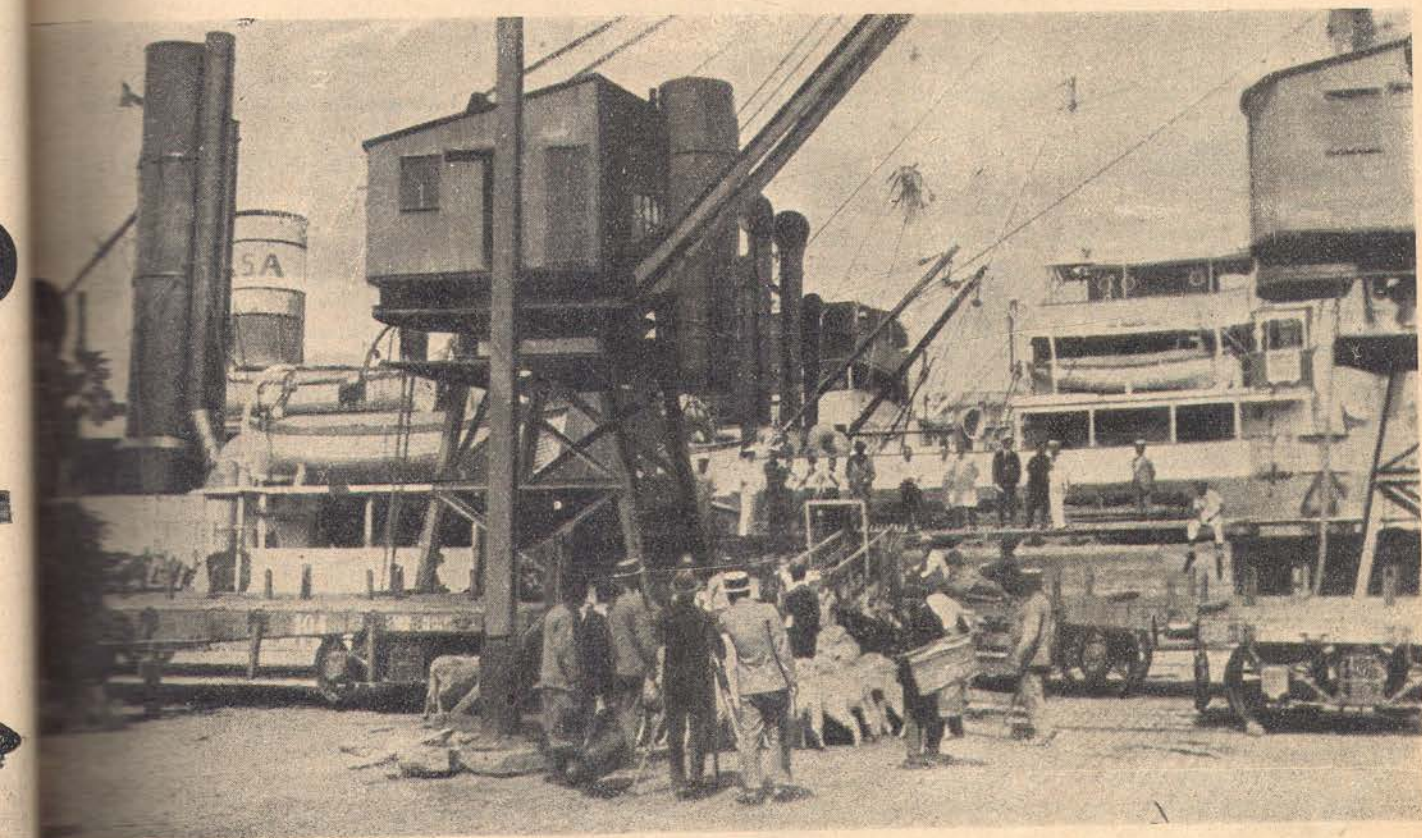
Лижний перебіг військ ДПУ Харків—Київ. Одержують лижі

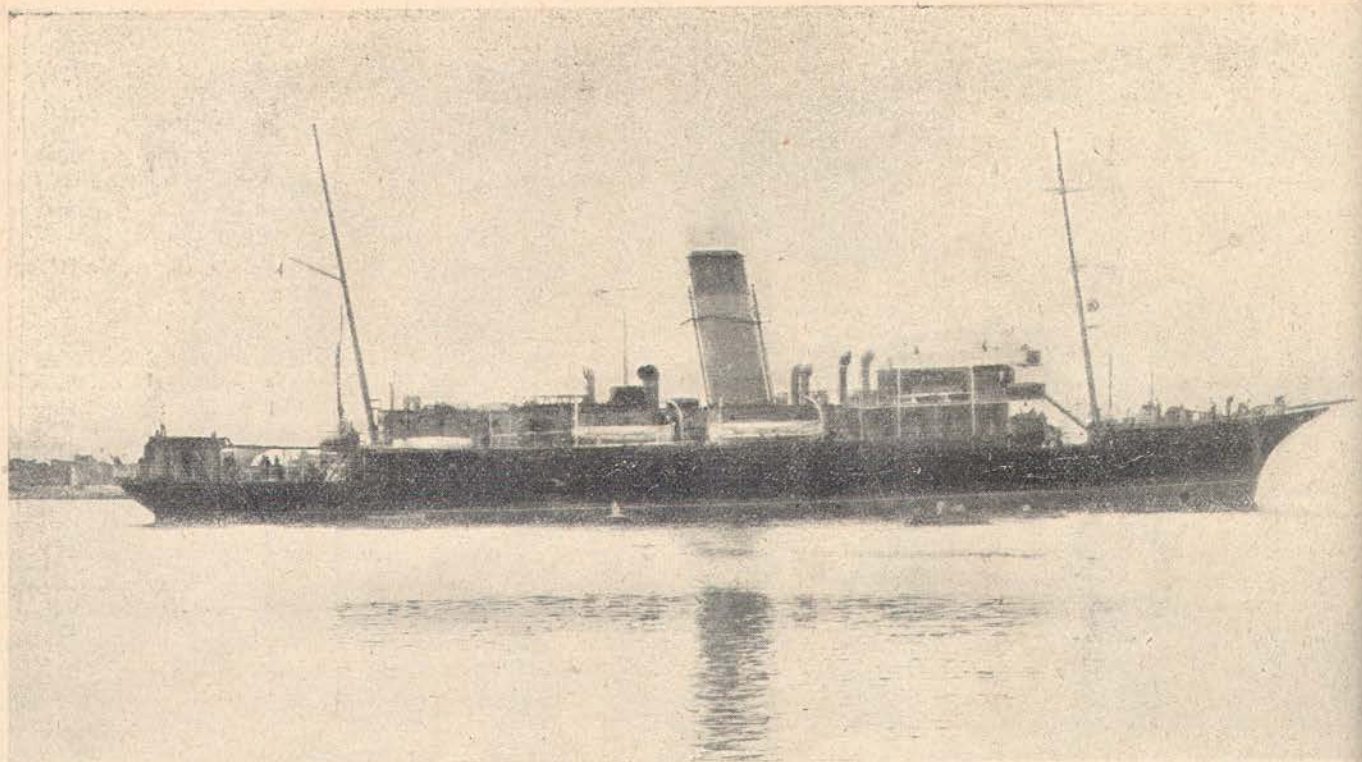
Київ. Кіно-пересувки їдуть на село з пропагандою перевиборів рад

Лижний перебіг військ ДПУ Харків—Київ. Парад

Грузять на пароплав у Буенос-Айресі 2.500 тонкорунних овець для СРСР

Льодоріз Літке

ЗЕМЛЯ ВРАНГЕЛЯ

М. Трублаїні

ЦЬОГО місяця з Чорного моря в далекий рейс виходить льодоріз „Ф. Літке“. „Літке“ має завдання обійти навколо всієї Азії, пройшовши водами Червоного моря, Індійського та тихого океанів багато тисяч миль, вийти через Берингову протоку, що відокремлює Азію від Америки, у Північний Крижаний океан і досягти острова Врангеля, щоб подати допомогу тамтешньому населенню, що вже три роки не бачило жодного корабля. Йде вже четвертий рік після того, як радянський пароплав „Красный Октябрь“ висадив на острів Врангеля групу ескімосів, чукчів та росіян. Всього щось більше 60 чоловіка, що мали завдання полювати на острові і заготовляти хутро, шкіри й сало різної звірини.

Колонія мала запас харчів, одягу та зброї на три роки. Протягом двох років жоден корабель не з'являвся біля острова Врангеля. На третій рік туди було послано пароплав „Ставрополь“, під командою капітана Міловзорова. Але міцна крига не дозволила підійти до острова ближче як за 60 кілометрів і „Ставрополь“ був примушений повертатись до Владивостока ні з чим. Другий пароплав, що теж намагався підійти до острова, загруз у кригах Східньо-Сибірського моря і мусив взимувати.

Два радянські гідроплани, що літали минулого року на острів, привезли скарги від колоністів, що запаси у них майже закінчуються, і вони чекають на приход пароплаву. Уряд посилав на острів Врангеля один з наших найсильніших льодорізів, а саме „Літке“, що мусить прибути на острів влітку 1929 року. Слід зауважити, що протягом деякого часу колоністам доведеться харчуватись виключно м'ясом дичини, що вони на неї полюють. Цікаво, що коли наші гідроплани були на острові, то всі колоністи висловлювали задоволення з свого пе-

ребування на острові і лише один лікар прохав, щоб його тіла забрали.

У зв'язку з рейсом „Ф. Літке“ на острів Врангеля буде зайвим подати деякі відомості про острів, його історію, умови життя на ньому.

Вже в XVII сторіччі руські промисловці знали, що на північ та північно-схід од берегів Сибіру є великий острів, гори його видно влітку з миса Якона. У 1823 році відомий слідник Арктики Ф. Врангель намагався дійти до цієї невідомої землі по кризі. Але це йому не вдалось. І він прийшов до сновку, що то лише оптична мана і замість гір було видно ман. Але потім виявилось, що насправді у морі таки існує північ од річки Веркоп, земля. Вперше цю землю одмітив російський капітан Каллет, що в 1848 році шукав Франка. Вперше на мапу землю Врангеля було занесено американським військовим кораблем „Роджеус“, що шукав пароплаз „Жанетта“, яка загинула недалеко острова Врангеля. Це було 1881 року, тоді ж американці оголосили цей острів за територію Сполучених Штатів. У 1911 році вже руськими дослідниками було зроблено докладну топографічну зйомку острова та описано його реґі.

В-осени 1913 року недалеко острова Врангеля загинув пароплав „Карлук“ з англійською експедицією Стефенсона. З великими труднощами експедиція урятувалась на кригах і ринула пішки до острова Врангеля, куди члени експедиції йшли були 13 лютого 1914 року. Дорогою загинули Андре Буш, Мекей, океанограф Мюрей та один матрос. Тому що ця частина Східньо-Сибірського моря одвідується пароплавами надзвичайно рідко, членам експедиції, що дібрались до острова Врангеля,

згинула доля загинути з голоду. Тому через п'ять день
прибуття на острів капітан „Карлука“ Бартлет з
матросом і кількома ескімосами свого екіпажу рушив
кригу до Сибірського берега. Подорож їхня закінчилась
живо і через три місяці вони дібрались до населених пунк-
тів на східному березі Берінгової протоки. Тоді ж було органі-
зовано рятівничу експедицію і на початку осені десять чоловік
з екіпажу „Карлука“, що залишилися живими, прибули у Ном.

Згодом Стефенсон, побоюючись, щоб якась держава не
взяла своїх прав на острів, у 1921 році виправив туди
експедицію для окупації острова. На чолі стояв
Аллан Крауфорд, син відомого канадського профе-
сора. 1 вересня 1921 року експедиція прибула на острів. Запасів
їжі було надзвичайно мало. Через низку труднощів пароплав
з екіпажем для Крауфорда вийшов лише в серпні 1922 р. і
року не міг досягнути острова. У 1923 році для врятування
експедиції було послано рятівний загін під начальством Нойса.

Тим часом, згідно постанови ЦВК СРСР, острів Врангеля
оголошено територією Радсоюзу, оскільки острів належить
географічним простором, що входять у радянський сектор. Отже,
експедиція Нойса мусила взяти дозвіл на колонізацію острова
Радянської влади. Нойс цього не зробив. Влітку 1923 року,
прибувши на острів, він застав живою лише одну ескімоску,
яка була за куховарку. Виявилось, що один з членів експедиції
Крауфорда, а саме Найт, помер від цинги, а решта вирішила
покинути острів, щоб дійти до Сибірського берега, але по дорозі
члени експедиції очевидно загинули.

Тоді ж Нойс висадив на острові колонію з 13 ескімосів
під начальством Уельса. Нойс та Стефенсон вважали, що Ан-

глія може використати острів Врангеля, як аеростанцію на
шляху з Великобританії до країн Далекého Сходу.

Але незабаром на острів прибув радянський пароплав,
що підняв над островом червоний прапор, зняв англійських
колоністів і висадив там групу своїх людей.

Незабаром справу про острів Врангеля було полагоджено
з Англією дипломатичним шляхом і острів залишився за Рад-
союзом.

Правда, слід відзначити, що в Америці існує до цього часу
тенденція вважати острів Врангеля за приналежний Сполу-
ченим Штатам.

Така коротка історія острова.

Острів має більше 100 кілометрів довжини, на острові є
два гірських пасма, що йдуть з південного заходу на схід.
Окремі вершини досягають 2500 футів.

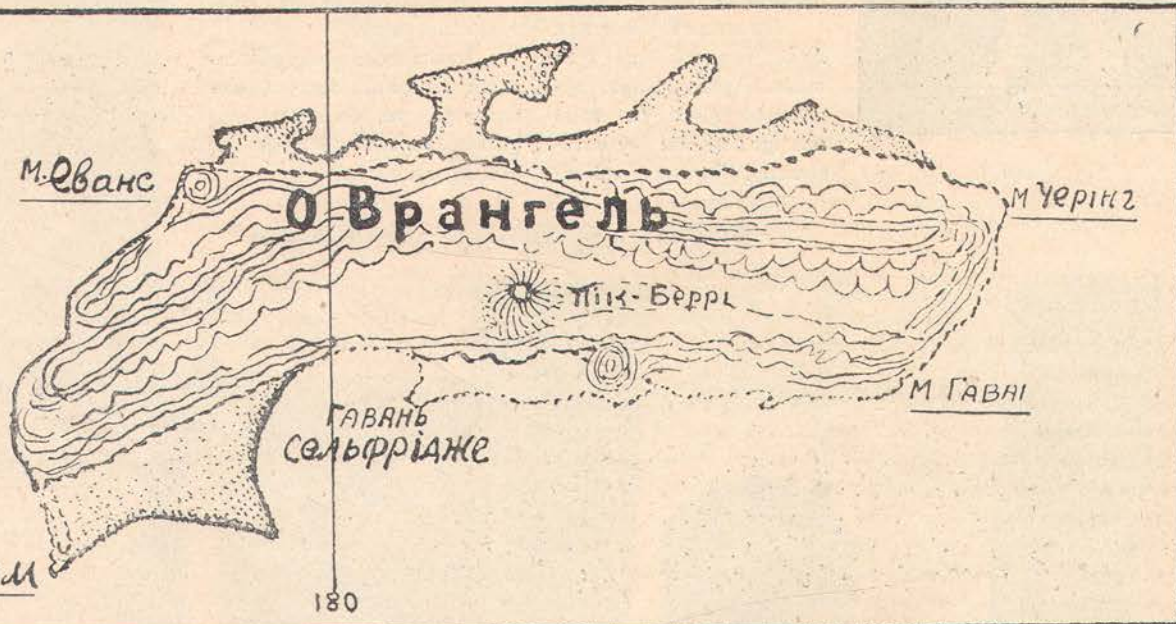
Між горами місцевість горбиста і омивається невеликими
річками. З тих більша, річка Кларк, впадає у море. Гори скла-
даються з граніту та глинистого сланцю і майже не мають
рослинності.

У південно-східній частині острова є зручна глибока
бухта Газаї, що захищається мисом з тією ж назвою. Західні
та північні береги острова являють собою низькі піщані коси,
що виходять далеко в море.

Рослинність на острові дуже бідна. Що стосується фауни,
то тут багато водних птахів, білих ведмедів, є полярна ли-
сиця, снігова миша та інші.

На острові надібали кістки мамонта.

Отже на цьому острові вже четвертий рік існує найдальша
радянська колонія і чекає на прибуття льодорізу Літке.

Р. С. Статтю про о. Врангеля уже було написано й здано
друку, коли одержано нові відомості про підготовку до рейсу
на острів.

Для рейса на о. Врангеля пропонувалось 3 пароплави:
„Седов“, „Літке“ та „Седов“. Спеціальні наради в цій
справі, що відбувались у Владивостокі та Москві визнали, що
вистання для рейсу пароплава „Седов“, не дає пев-
ної гарантії, що рейс закінчиться цілком щасливо. Може знов ста-
тись так, що люди не пропустять „Седов“ як то було
в минулому році. На перекинення ж пароплаву „Седов“, що є
льодорізом грузового типу і тепер працює в Білому морі,
не годувалась Радторгфлота.

Обидві наради і в Москві, і у Владивостокі рішуче висло-
жили за посилку на о. Врангеля льодорізу „Літке“. „Літке“
вийти з Чорного моря в середині лютого до Владиво-
стока де й далі використовуватиметься на льодокольних роботах.
На початку червня він мусив вийти у врангелівський рейс.
Льодорізу він повинен взяти з собою аероплана, що допомагатиме
й під час його перебування у льдах. Крім того, нарада
у Владивостокі визнала за потрібне організувати у травні—
червні польот аероплана з континенту на острів, аби докладно
визначити стан колонії й потреби колоністів.

Маємо також повідомлення з Севастополя, де стоїть „Літке“,
що туди прибув капітан Міловзоров для огляду льодорізу.
Міловзоров наче б то визнав, що „Літке“ непридатний для
врангелівського рейсу й рішуче висловлювався за те, щоб цей
рейс було доручено „Седову“. Наскільки це правдиво і чи
справді „Літке“ буде замінено „Седовим“ нічого сказати ще
неможна. Знаємо лише, що на карб „Літке“ можна поставити
велику кількість витрачуваного палива. Взагалі „Літке“ витра-
чає на добу 60 тон вугілля, а в льодах до 90 тон. Отже безу-
мовно, що рейс „Літке“ коштуватиме багато, бо доведеться на
багатьох пунктах Східно-Сибірського узбережжя влаштувати для
„Літке“ спеціальні вугільні бази. Але справа в тому, що
„Літке“ має своїм головним призначенням залишитися у Вла-
дивостокі. Для льодокольних робіт більш доцільно залишити
там „Літке“, ніж „Седов“. Ще кілька слів. Зараз акціонерне
Камчатське т-во уже веде підготовчі роботи до організації
експедиції. Справа в тім, що на острові буде побудовано могутню
радіостанцію та запроваджено велике пещове господарство. Вже
намічено новий склад радянської колонії на о. Врангеля: завідувач
пещовим госпо-дарством, лікар, радист, моторист, геолог, квали-
фікований робітник. На чолі колонії стоятиме уповноважений
Крайдальвиконкому.

М. Т.

АДАМ І ЄВА, КАРТИНА ЛУКИ ГРАНАХА

1477-1533 р.р.

Адам

В КИЇВІ, серед церковного хламу, в сміттаному кутку Троїцької церкви випадково знайдено картину славнозвісного німецького художника Луки Гранаха.

За кілька днів картина ця, позбавлена, чотирьохвікового пороку, вийде в колекцію Київської Художньої галереї. Чотирьох років не дуже шкідливо відбилася на чудовому творі Гранаха. Лише в деяких місцях потріскалося полотно, але зараз вже все по-мистецькому реставровано і мабуть тепер, коли це ми повідомляємо читачів „Всесвіта“ про дуже рідку й дорогоцінну знахідку, кияне вже мають змогу бачити картину Л. Гранаха на почесному місці в художній галереї.

Знахідка картини Луки Гранаха — це ціла подія. Крім великої художньої цінності, вона має ще й не аби яку матеріальну. Картину оціню-

ється в де-кілька тисяч фунтів стерлінгів.

Невідомо ще, яким чином картина Луки Гранаха потрапила до Троїцької церкви. Зараз ми знаємо лише те, що багато часу перебувала ця картина в сміттаному кутку, серед церковного хламу, що його продають покупцям різного дерьма.

Знаємо й те, що в порядку „із'яття“ хлам цей було передано до сховища музею культів у Києво-Печерській Лаврі.

Ось тут і стояла ця картина поруч зі старими, поламаними, зовсім безцінними речами.

Стояла собі просто дошка, притулена до стіни. Заляпана воском, забрискана крейдою, потускніла від пороку, непомітна, нікчемна.

Випадково на неї було звернено увагу.

І випадково тепер у Київській Художній галереї з'явився унікальний, бо таких стародавніх, художньо-високих і дорогих картин не дуже багато і в цілому нашому Союзі. Всього кілька екземплярів.

Єва

БОРОТЬБА З БЕЗРОБІТТЯМ СЕРЕД ЖІНОК

фото „Рабіт“

Безробітна одержує талона на обід

ДОНЕСЬКИ СТАТУЕТКИ

БАГАТО місця в творчості японських художників займають зображення предметів з навколишнього життя. Ці зображення відзначаються великою промовистістю, правдивістю і глибоким розробленням.

До тонкої роботи надається „слонова кістка“, себ-то слонової кістки, що їх через їхню щільність можна дуже тонко обробити.

В Харківському Державному Художньо-Історичному музеї є колекція японських виробів з слонової кістки. Це — статуї. Деякі з них мають не тільки декоративне, а й практичне значення: їх прив'язують шнуром крізь виверчену в них дірку до пояса, і на них вішають різні предмети, що їх японець носить з собою — лядьку, капшук з тютюном, коробки з медикаментами то-що. Статуетки ці зображають або окремі фігурки або сцени з життя людей, звірів, або фантастичні істоти з японської мітології.

Мал. 2. Рибалка

Всі зображені фігури відзначаються великою життєвою силою і яскравою характеристикою. Коли зображено на них фантастичні істоти, то й тут надано їм певної характеристики і побутових рис. Серед фантастичних істот дуже часто трапляються фігури богів, і в манері зображення богів видно, як славиться японський художник до своїх богів — вони втратили для нього значіння тих істот, перед ким він повинен приклонити голову, він вводить їх в життя, надає їм побутових, здебільшого комічних рис, він дає їм ту чи іншу характеристику, залежну від тієї чи іншої ділянки, де даний бог має владу.

На мал. 1 зображено бога щастя Дайкоку, веселого, добродушного опецька, що силить собі в затишку на паць; на плечі йому сидить пацюк, що його він тримає за шнур; пацюк зодягнений, на голові в нього ковпак, у передній лапі молоток. З чого ж це видно, що оцей веселий опецьок з пацюком на плечі — бог? На це вказують усі ті предмети, що оточують його: пака, що на ній сидить бог, — це пака з рижом — символ родючості, що її бог дає людям; молоток у пацюковій лапі — чарівний молоток, що за кожним ударом дає людям нове добро; пацюк вказує на рису з легенди про бога Дайкоку: Дайкоку прогнієв інших богів, що хотіли його за кару спалити на вогні, але врятували його пацюки, порадивши йому заритися в землю.

А що це бог щастя, добрий бог, то й надається йому характеру веселого опецька.

Дуже любить японський художник зображати і сцени з життя людей. Особливо часто зображається людина з їхньою повсякденною роботою: жінка на колінах просіває зерно, дідусь з хлопчиком збирають яблука, два борці борються, а поруч стоїть суддя, стежачи за правильністю боротьби, селянин несе сберемок хворосту.

На мал. 2 зображено рибалку — він щойно прийшов з ловлі: в лівій руді тримає стень, що ним він проколює рибу, за плечима несе корзину на рибу, ноги голі по коліна, а коло ніг лежить риба і мушля.

Всі ці статуетки вражають не тільки життєвістю зображення, а й надзвичайною старанністю роботи, зображенням найдрібніших деталей: пророблено кожен мускул на тілі, викінчено нігті на руках і ногах, коли відчинений рот, видно зуби, язик то-що — і всі ці деталі подано, не зважаючи на невеличкий розмір статуеток: найбільша з них має 9 сантиметрів.

Виріб таких статуеток був особливо розповсюджений у XVIII—XIX-му столітті, але виробляють їх і досі. Ці статуетки, вельми майстерно виконані, високо цінуються в Японії і майстри підписують на них свої імена, як наші художники на картинах.

Мал. 1. Бог щастя

М. Н.

НА ЯХТІ

Бризка море мрійно-сине,
Обіймає кіль стрункий.
Уперед схилився клівер
Розмахом
руки...

Вільний гімн співають хвилі,
У запалі б'ють корму,
І кермач трівожно зорить
В срібну даль,
півтвму.

Чи то чайки, чи вітрила,
Гострі скелі, буруни...

Вкрили обрій грізні хмари, —
Вдарили
шторми!..

Гей, по вантам!.. Брати рифи!..
Киньмо човен в залісний вал!..

Хай пірне в безодню моря, —
Потрощить
штурвал!..

А тоді я з буйним сміхом
Кинусь в милу зграю хвиль;
Дожену в змаганні з ними
Золотистий
штиль!..

„КНЯЖНА ВІКТОРІЯ“

ДЕРЖАВНИЙ ЧЕРВОНАЗАВОДСЬКИЙ ТЕАТР

Княжна Вікторія — Гаккебуш, князь Раломський — Немцов

ЗА ПЕРШУ половину сезону театр показав уже п'ять постановок. „Княжна Вікторія“ — це третя, а в ще „Леон Кутюр'є“ та „Квадратура кола“.

Керовник театру, а також цілком уся труппа Державного Червонозаводського театру, працюють багато, перемагаючи великі труднощі завойовування Червонозаводської аудиторії.

П'ять п'єс, що їх вже розроблено й показано глядачеві на протязі невеликого терміну, — це свідчення напруженої й дружньої роботи всього театрального колективу.

І це тим більш, що роботу проведено зовсім не за рахунок якості вистав.

Цілком зрозуміло, що умови, в яких працює театр, необхідно взяти на увагу і це до деякої міри обмежує вимоги, скажемо, що до цілком закінченої чіткості постановок.

Проте, треба визнати, що загальний рівень вистав — це певна художня робота, що має також і виховавче значіння в площині культивування смаку глядача.

У „Княжні Вікторії“ драматург Я. Мамонтов змальовує останні кроки життя тих, що врятовуються від революції.

На прикордонній смузі, в монастирі, переховуються, чекаючи поразки червоних, княжна Вікторія, її батько, якась баронеса, генерал, землевласник і дуже накрохмалений шпют, кузен Вікторії. Все це — нікчемні рештки буржуазного, розгубленого, переляканого товариства.

Вони мріють про інші дні, вони тішать себе надією на перемогу і навіть готуються до оборони.

Однак, дійсність розбиває мрії, нікому не доводиться врятуватися від червоних. Цілком заслуженої долі зазнають ці ні до чого не здатні обломки дряхлої буржуазії. Події, що розгортаються за мурами монастиря, добре свідчать про те, що в

Княжна Вікторія — Маслюченко, (Гаккебуш і Маслюченко конують цю ролю по черзі), Себаст'ян — Домашенко, Порфірій — Маяк

вузенькому світогляді незвичайних мешканців його немає здорового розуму, твердій логіці, ясному розумінню.

Перелякані, обурені, злі — вони тішать себе надією, сподіваються врятуватися, вони чекають на „визволення“ самі, розгублені й нікчемні, то фліртують, то впадають у нудьгу.

Я. Мамонтов добре володіє інтригою і тому п'єса кавлює. Добре змальовані типи, живий діалог, хутка зміна епізодів, — все це надає „Княжні Вікторії“ сугубої сценічності. На жаль, постановці взято акцента на звичайний собі реалізм. Від цього громадське чиння п'єси знижується.

Гротескова форма була б тут більш правдана. Характеризування всіх цих кішечок — баронес, поміщиків, генералів, повинно до деякої міри вищипувати.

Зрозуміло, що зовсім не треба поводити їх безглуздими дурнями, але ж тоді дійсно смішне, те, що дійсно беззмісльне, треба б підкреслити й висміяти.

Реалістичний тон постановки цього дозволив, навіть навпаки — княжна Вікторія вийшла надто симпатичною, викликає співчуття, людиною. Фанатик, ізувірваний Порфірій зворушує своєю ширістю й упором до відомого отця Сергія.

Отже, коли б було взято ухил до гротеску, цього б не було.

Княжна Вікторія та інші мешканці монастиря помилилися в своїх надіях. Н

Княжна Вікторія — Маслюченко, Себаст'ян — Домашенко, баронеса фон-Тільбаум — Горька, Макуха, землевласник — Твердохліб

Хома, генерал-денщик—Крамаренко, Порфірій—Маяк,
Княжна Вікторія—Гаккебуш

Червоні, захоплюють монастир й ліквідують „фортецю“, захищали манахи та пройдисвіт у генеральських наплеч- Нікому не вдається врятуватися, крім Вікторії. Вона за зраду мерзотника генерала, кидає в безодню ключі щоденного ходу, яким можна було втекти,—і слідком за нею кидається й сама.

Княжна Вікторія—це найкраще, в людському розумінні, що лишилося ще серед буржуазії, але й воно ні до чого в новому світі й тому гине.

Громадське значіння „Княжни Вікторії“ може тому й викликати сумніви, що театром не дуже вдало страктовано те, що хотів сказати автор.

Сюжета, скажемо, взято майже анекдотичного, але, коли поставити собі завдання розглядати п'єсу в цій площині, себ то не зауважувати авторові, що слід було б малювати події в ширшому освітленні, можна впевнено сказати, що „Княжна Вікторія“ суто театральний, дійсно сценічний твір. Її насичено цілком театральним змістом, в неї багатий і різнохарактерний типаж, гостра інтрига й непогане розплетання її.

Варто побачити й манахів, що мало не кожний з них „спереди блажен муж, а сзади вскую шаташаса“, цікаво схарактеризовано генерала Букалова, салдафона й грязенької людини.

Зле сміється автор з наївної, нерозумної мрії оточених мешканців монастиря.

Він виводить цілу команду довгополих бойців-манахів, що під керівництвом генерала роблять військові

вправи, „готуються“ до бойових виступів.

Взагалі треба сказати, що персонажі аборигенів монастиря та випадкових його гостей зроблено чітко, з повнотою літературної обробки. Проте, це ж не негативні постаті, це ж все ворожа, чужа революційній дійсності аристократична й дрібно-буржуазна суспільність, а вірніш, здебільшого, погані рештки її.

Кирило—Васютин, Саватій—Павленко

Що ж протилежного є в „Княжни Вікторії“?

Майже нічого.

Нове, сьогоднішнє, революційне—там поза мурами монастиря.

Його не видно, воно не вплетене в події, про це тільки мова йде.

Хома, денщик генерала Букалова?

Правда, це єдиний персонаж, що його протиставлено всій монастирській громаді. Тільки якось Хома серед цих персонажів затушковується, йому не надано виразних, характерних рис, він більш скидається на звичайнісінького стародавнього денщика з якоїсь пустельської комедії.

Може тому й не дуже бадьоро звучить останній акорд? Може тому княжна Вікторія, її рішучість, її помста притягають до себе всю увагу глядача, затушковуючи переможною радістю Хоми?

В. Ів

Букалов—Пеглашенко

Оформлення за макетом режисера Л. І. Клещєвіва

фото А. Орловича

Бароне-а—Горська, генерал Букалов—Пеглашенко, Княжна Вікторія—Гаккебуш, Макуха—Твердохліб

СМЕРТЬ НІМЕЦЬКОГО ПИСЬМЕННИКА ДРАМА ТУРГА ГЕРМАНА ЗУДЕРМАНА

21 листопада минулого року в Берліні помер відомий німецький письменник Герман Зудерман.

Зудерман народився 1857 року. Писав реалістичні романи і повісті („Турботи „Брат і Сестра“ і ін.), але найбільшої слави здобув собі своїми драмами.

Драми Зудермана перш за все визначаються своєю сценічністю. Вони показують здебільшого картини нравів буржуазного німецького суспільства з його лицемірною мораллю, що покриває пошлість і бруд міщанського життя.

Найкращі драми його—це „Честь“, „Загибель Содому“, „Батьківщина“, „Метеликів“.

На цих п'єсах дуже позначився вплив французьких драматургів, зокрема Салю Менш відомі його символічно-фантастичні п'єси: „Ті, що повинні вмерти“, „Йоганнес“, „Іванів-огого“ і ін., що написані були під впливом Гавітмана.

ЮВІЛЕЙ ШВЕДСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ СЕЛЬМИ ЛАГЕРЛЬОФ

В листопаді минулого року минуло 70 років з дня народження відомої шведської письменниці Сельми Лагерльоф.

Народилася Сельма Лагерльоф у 1857 році у Вермлянді. Крайні її твори—з життя її батьківщини, Вермлянда: „Гюста Берлінг“ (цикл легенд з лицарських часів), „Легенди про панські маєтки“, „Королева з Кунгсхваллі“, „Скарб пана Арно“, „Брусалим“ (побут шведського селянства) і ін.

Твори Лагерльоф просякнуті ідеєю „покаяння“ людей вищої класи перед нижчою. В багатьох творах письменниці не чується й соціального питання, правда вирішуючи його завжди в дусі християнського соціалізму.

Високо-художні твори Лагерльоф характерні вданням фантастики й реалізму.

1909 року Лагерльоф одержала Нобеліву літературну премію, а 1914— вона перша жінка—член Шведської Академії.

РОСІЙСЬКИЙ ТЕАТР ХОРПС

фото Ужгород

„Коварство и любовь“. Постановка П. Росція. оформлення В. Гриняка. Ліворуч—Фрау Міллер—А. Галицька, Міллер—О. Стрепетов, Президент—О. Котляров, Фердинанд—В. Кропотов, Луїза—Н. Дроздова

**ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
НА 1929 РІК**

**ВЕЛИКУ
УКРАЇНСЬКУ ГАЗЕТУ**

З 1-го січня 1929 року газета „ВІСТІ“ дає передплатникам газети „Вісті“ та журналу „Всесвіт“
„РОМАНИ Й ПОВІСТІ“

за 3 карб. 12 книжок
Кожна книжка буде мати не менш 200-х сторінок
вибраних романів і повістей з української, руської і
західно-європейської сучасної літератури—творів най-
видатніших сучасних письменників.
„РОМАНИ Й ПОВІСТІ“ виходитимуть що-місяця по
одній книжці і кожна міститиме закінчений твір.

Перша книга „БУР'ЯН“ А. Головка
Вартість книжки в окремій продажі 50 коп. Для передплатників газети „ВІСТІ“ або журналу „ВСЕСВІТ“ 25 коп.

„ВІСТІ ВУЦВК“

ТА ЩОТИЖНЕВИЙ

БАГАТОЛ

В наступному році в журналі буде вміщено 60 повістей та оповідань найліпших українських, руських та західно-європейських письменників, 200 нарисів на наукові, етнографічні, історичні та літературні теми, гуморески, 3.000 фото з життя України, Союзу, закордону

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Газета		12 м.	6 м.	3 м.	1 м.
„ВІСТІ“	Офіційна	18 крб.	9 крб.	4 крб. 50	1 крб. 50
	Звичайна	12 крб.	6 крб.	3 крб.	1 крб.
Газета „ВІСТІ“ з додатком „РОМАНИ Й ПОВІСТІ“		15 крб.	7 крб. 50	3 крб. 75	1 крб. 25
Газета „ВІСТІ“ з додатком журналу „ВСЕСВІТ“		18 крб.	9 крб.	4 крб. 50	1 крб. 50
Журнал „ВСЕСВІТ“		7 крб. 20	3 крб. 80	1 крб. 80	60 коп.
Журнал „ВСЕСВІТ“ з додатком „РОМАНИ Й ПОВІСТІ“		10—10	5—10	2—55	85 коп.

ЮСТРОВАНІЙ Ж

**ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ
перед 1 числом кожного місяця**

в Головній конторі, в Окружних Філіях Видавництва газ. „ВІСТІ“, во всіх поштових філіях, кіосках
Контрагентства друку

Головна контора Видавництва газети „ВІСТІ“ міститься в м. Харкові, вул. К. Лібкнехта, № 11

**У
Р
Н
А
Л**

„ВСЕСВІТ“

Цена 15 коп.

ИСКУССТВЕННЫЕ
ПАЛЬМЫ
: : : ОТ 3-х РУБЛЕЙ : : :

ВЫСЛАЮТСЯ
НАЛОЖЕННЫМ
ПЛАТЕЖОМ

Конторск. ул. (Красно-
октябрьская), № 5,
Рыбальченко

ВЫШЕЛ СПРАВОЧНИК ^{Всеукраинская ФИЛИА}
(2-е издание)
ЗАОЧНЫХ **КРОЙКИ И ШИТЬЯ**
КУРСОВ

|| || Цена 20 коп. марка || ||
Москва, Тверская, 13. || ||

Первое издание **10.000** экземпляров
распродано

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ ЭНДОКРИНОЛОГИИ НАРКОМЗДРАВА

Институт доводит до сведения врачей, лечебных заведений, аптекоуправлений,
: : что им приступлено к массовому производству : :

ИНСУЛИНА

Инсулин одобрен Инсулиновым Ком. Уч.-Мед. Совета НКЗ РСФСР
Стандартизован в междунар. единицах: 1 кб. см. сод. 20 межд. един.
Инсулин вышущен в упаковке 5 кб. см. — цена 1р. 45 коп. флакон
Аптекоуправлениям при оптовом заказе на Инсулин скидка 70%

Ин-т также prepares все органотерапевтические препараты:
АДРЕНАЛИН,

АНТИТИРЕОКРИН,

ПИТУИКРИН,

ТИРЕОКРИН и проч.

БОЛЬШИНСТВО ПРЕПАРАТОВ СТАНДАРТИЗОВАНО.

Препараты готовятся под наблюдением специалистов и имеют
благоприятные отзывы врачей.

Со скидкой препараты отпускаются Аптекоуправлениям, врачам
и лечебным учреждениям.

С требованиями просим обращаться:

Москва, Б. Николо-Воробьевский пер., № 10, Государственный Ин-
ститут Экспериментальной Эндокринологии НКЗ, тел. 4-03-54.

Проспекты - преискурanty высылаются бесплатно по первому
требованию.

АКЦИОНЕРНОЕ
ОБЩЕСТВО

„ГАРМОНИЯ“

ГРОМАДНЫЙ ВЫБОР

ВЕНСКИЕ ГАРМОНИИ и БАЯНЫ

СТРУННЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ, БУБНЫ И БАРАБАНЫ,
а также полное оборудование великорусских оркестров
ВЫШЕЛ НОВЫЙ ПРЕЙС-КУРАНТ № 5, который высылается за две деся-
тикопеечные почтовые марки, вложенные в конверт.
Главный склад и магазин № 1, Москва, Покровка, 38-у.